

Hyperkapitalisme

PSG-vedette Lionel Messi geraakt niet voorbij verdediger Matthijs de Ligt en doelman Yann Sommer van Bayern, woensdagavond in München. © REPORTERS/DPA

Succes in sport is maakbaar. De mate waarin een sport meer een fysiologische dan een technische of tactische afrekening is, vergroot de maakbaarheid van succes. In lopen, de meest eenvoudige sport, liggen bij de juiste fysiologische kenmerken de successen sneller voor het rapen dan in pakweg tennis.

In individuele sport is succes dan weer makkelijker maakbaar dan in teamsport, de meest complexe vorm van competitiesport. Nog een factor die bepaalt hoe snel je succes kunt hebben in een sport is traditie: in een 'oude' sport is het moeilijker om door te stoten naar de top dan in een 'nieuwe'. Als een oude sport dan ook nog eens commercieel uitgepuurd is - denk aan basketbal in de VS - ben je haast kansloos.

Tenzij je alles goed doet. Tenzij je juist selecteert, juist opleidt, juist begeleidt, juist coacht... Eens je dat allemaal op een rijtje hebt en mits het nodige geluk dat er altijd bijhoort in sport is succes wel maakbaar.

Maakbaar is evenwel niet hetzelfde als te koop, een veelgemaakte denkfout in het hyperkapitalistische voetbal. Daarom moet het hart van elke rechtgeaarde sportliefhebber afgelopen woensdag rond de klok van elfven een vreugdesprongetje hebben gemaakt toen het duidelijk werd dat Bayern München de vloer had aangeveegd met PSG.

Bayern is een vereniging die in Duitsland onder de 50+1-regel valt. Die bepaalt dat de vereniging achter de club één stem meer moet hebben in de algemene vergadering dan welke andere partij(en) ook. Bij Bayern hebben de leden (de geregistreerde vrijwillige vereniging FC Bayern München eV) 75 procent in handen. Het overige kwart is netjes verdeeld over Audi, Adidas en Allianz.

De 50+1 is een schitterend model, en dat niemand komt zeggen dat het de groei van een club remt of ingaat tegen een gezonde bedrijfsvoering. Bayern speelde tien keer op rij kampioen, won deze eeuw drie Champions Leagues en maakt al 27 jaar onafgebroken winst. Geen enkele voetbalclub in de Europese top kan zo'n compleet rapport voorleggen.

PSG is in 2011 gekocht door de staat Qatar, middels het investeringsvehikel Qatar Sports Investments. Overigens was die aankoop het gevolg van de toewijzing enkele maanden eerder van de World Cup van 2022 aan Qatar. 100 miljoen euro legden ze toen op tafel voor het compleet vermolmde PSG.

In de vier daaropvolgende jaren werden ze telkens

uit de Champions League geknikkerd in de kwartfinale. Dat vonden de Qatarese eigenaars beneden hun stand en dus kochten ze in 2017 Neymar en in 2018 Kylian Mbappé, opgeteld 400 miljoen euro, de twee duurste transfers ooit. Edoch, succes is niet te koop want er volgden drie opeenvolgende exits in de achtste finale.

In de zomer van 2020 haalden ze wel de door corona verlate Champions League-finale en verloren van de ploeg die hen eerder deze week ook al klopte, Bayern. 1-0, doelpunt Kingsley Coman.

Van de elf van Bayern die toen mochten vieren, stonden er nu nog zeven op het veld en dan nemen we de geblesseerde Manuel Neuer gemakshalve even mee. Van het PSG van 23 augustus 2020 waren woensdag nog drie namen aan de slag: Mbappé, Neymar (ook geblesseerd) en Marquinhos. Die verloren finale van 2020 werd gevolgd door een halve finale in de lente van 2021.

Dat volstond niet voor Nasser Al-Khelaifi en zijn baas sjeik Tamim al-Thani. Een maand later haalden ze ook Lionel Messi naar Parijs. Resultaat: zowel in 2021-'22 als dit seizoen gingen ze eruit in de achtste finale. Er bestaan culturen die geduld koesteren als tactiek, de Chinezen bijvoorbeeld. Hoe dat zit met Arabieren is niet duidelijk, maar eerder gedrag lijkt er niet op te wijzen dat ze lang willen wachten als ze hun zinnen op iets hebben gezet.

De vraag is nu wat de reactie zal zijn van de grote bazen in Doha. Die andere sjeik van iets verderop in de Perzische Golf, Mansour bin Zayed Al Nahyan uit Abu Dhabi, is met zijn Manchester City nog steeds in de running voor de Europese hoofdgraal. Mansour is de broer van Mohamed, de president van de Verenigde Arabische Emiraten. In de eeuwige strijd Qatar-VAE staan de Emiraten op voordeel en de grootmacht Saudi-Arabië komt er ook aan met Newcastle, dat ze vorig jaar hebben gekocht.

Als ik van de Qatarezen was, zette ik PSG te koop en ging ik voor Manchester United. Beide clubs in Qatarese handen, dat kan niet. Wat er ook wordt geregeld en hoe ook juridisch ingedekt, het grote geld in Qatar is onlosmakelijk met elkaar verbonden. De Glazers willen voor hun initiële inleg van net geen miljard euro een flinke return: 6,8 miljard wordt gezegd. Qatar en Ineos-baas Jim Ratcliffe zouden al tot 4,5 miljard willen gaan. Dat is een honderdste van de totale waarde van de hele Qatar Investment Authority, een peulschil.

Maakbaar is niet hetzelfde als te koop, een veelgemaakte denkfout in het voetbal